

[Lorentzen.]

begrundelse herfor. Det har den højtærede indenrigs- og boligminister jo redegjort for i sin fremsættelsestale. Men jeg må altså have lov til i løbet af mit foredrag at komme med enkelte bemærkninger til nogle af — hvad jeg ville mene — hovedparagrafferne.

Jeg vil indledningsvis gøre en enkelt bemærkning angående betænkningen og de bemærkninger, der knytter sig til selve lovforslagene. Da det indtil allersidste øjeblik var tvivlsomt, hvorvidt der kunne opnås enighed, og hvorvidt ministeren ville fremsætte disse lovforslag, er det givet, at såvel betænkning som bemærkninger i væsentlig grad hviler på en embedsmandsredegørelse. Jeg siger ikke noget som helst ondt om den, for den er sikkert både ualmindelig dygtigt, sagligt og objektivt udført, men når de enkelte medlemmer ikke har været med til stykkevis og indenfor en lidt længere tid at gøre deres bemærkninger, kan det jo ikke undgås, at de synspunkter, som de forskellige har haft, ikke er trådt så stærkt i forgrunden, som jeg kunne ønske, og som jeg tror også andre kunne have ønsket.

Jeg vil sige om selve systematikken i lovforslaget om leje, at jeg deler den opfattelse i modsætning til enkelte andre, at det er en stor fordel at få alt vedrørende leje samlet i een lov, således at vi bliver fri for det virvar, som hersker i øjeblikket, og som har til følge, at der snart ikke findes noget menneske her i landet, der virkelig *kan* leje-lovene, medmindre det er blevet et snævert speciale for dem. Der mangler i virkeligheden en rød tråd til at finde rundt i den labyrint, som disse love i øjeblikket er. Derfor hilser jeg det rent formelle, det systematiske i loven, med stor tilfredshed.

Udvalget, det såkaldt politiske udvalg, har naturligvis modtaget en mængde materiale, en mængde dygtigt materiale fra forskellige organisationer, og udvalgets medlemmer har både enkeltvis og samlet modtaget gode råd, snart fra den ene side og snart fra den anden side, og disse råd er ofte gået stik imod hinanden. Som regel var rådene af en sådan beskaffenhed, at vedkommende rådgiver måtte kunne sige sig selv, at der ikke var nogen politisk mulighed — måske heller ikke moralsk og saglig mulighed — for at gennemføre de krav, som rådene indeholdt. Der var også et råd, som

har været meget udbredt, ikke mindst her i København, og det lød kort og godt: lad være med at foretage noget, når I ikke kan få det helt rigtigt!

Det er rigtigt, at det naturligvis havde været det letteste, og så havde man haft den fordel, at man altid kunne give den anden part skylden for, at der ikke kom noget fornuftigt ud af det. Nu er vi på en måde kommet lidt i fælles båd og må tage kløene sådan lidt i fællesskab. I mine overvejelser af, hvorvidt jeg skulle tiltræde et forlig, har jeg svinget. Jeg har undertiden sagt: det nytter ikke, vi har ingen mulighed for at nå til noget forsvarligt. På den anden side har jeg tænkt på statens store økonomiske interesse i boligbyggeriet, særlig den del af byggeriet, som den højtærede boligminister under den nuværende lovgivning ikke har nogen mulighed for at pålægge en lejeforhøjelse. Skulle man bare lade det gå sin skæve gang, så det brød sammen en dag og staten måtte overtage det hele? Som borger synes jeg, at denne udvej var dårlig, og dernæst var jeg klar over, at den årlige leje i den gamle boligmasse repræsenterede 490 mill. kr. plus et beløb, som jeg ikke kender og ikke har kunnet skaffe mig oplysning om: lejen i alt forretningsbyggeriet i den gamle boligmasse — altså et meget stort beløb. Og så tænkte jeg: kan man skaffe blot nogen forhøjelse, må det dog have interesse også for grundejerne.

Selve den historiske baggrund for leje-lovgivningen her i landet skal jeg lade ligge. Kun må jeg have lov til at gøre den almindelige bemærkning, at vi jo alle ved, det drejer sig om en livsvigtig vare, dette at kunne skaffe sig en passende bolig, og at ethvert moderne, demokratisk samfund må sikre sine borgere adgang til at skaffe sig dette gode til en overkommelig pris. Hvis vi skal uddybe dette nærmere, kommer vi ind i striden om indkøbspris og gøanskaffelsespris, for det er i og for sig dette, der genspejler sig i huslejelovgivningen. Vi, der nu i flere måneder har beskæftiget os med disse forhold, er naturligvis klar over, at hvis efterspørgslen efter lejligheder i dag var den samme som i 1939, er det, selv under skyldig hensyntagen til befolknings-tilvæksten, et meget stort spørgsmål, om der havde været nogen trang til lejligheder.